

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

DE DIJOUS A DIJOUS

VEIS-HI aquí que quan tothom creya qu' en Sastre se'n anava de bigotis, y que cauria abraçat del simpàtic projecte del Urzáiz posant à rattla al Banc d'Espanya, va reunir-se 'l Congrés en seccions al objecte de nombrar la correspondent comissió informant, y jo prodigi dels prodigis! quan tothom se figurava que l'govern anava à sufrir una derrota, va triunfar en totes las seccions, sense exceptuarne ni una. Victoria en tota la línia!

L' home del tupé es aixís: no hi ha com que veji amenassada la séva jefatura, pera treure tots els recursos de la gramàtica parda y si tant convé hasta les unglas, defensantse com els gats, panxa per amunt. Ell sapigués fer pel bé de la nació y en defensa de la llibertat lo que fa per son propi profit y en defensa del turró, y seria l' més admirable dels governants.

El projecte Urzáiz, per lo mateix que afecta á una potència financeria, que á expensas del país cada dia més pobre, reparteix entre ls seus accionistes dividendos de més de un 25 per cent anual, y que además té gran valiment entre 'ls peixos grossos de la política, es mirat ab simpatía per la opinió pública. Revela quan menos en el seu autor certa ènergia de caràcter, y una independència de miras poch acostumada en els actuals temps de general rebaixament.

Ara sols falta veure si sabrà sostenerse en el terreno que ha adoptat, y si la majoria que de moment ha fet del assumptu una mera qüestió política per evitar que la situació se'n anés al botavant, apreciarà 'ls seu alcans econòmichs, sostenintlo á tot event, á despit de totes las imposicions y de totes las intrigues.

Nosaltres tenim motius pera sospitar que al cap-de-vall serà aquesta una nova esperança desvanecuda.

Continua á Barcelona el moviment obrer.

El diumenge últim sigué un dia senyalat per l' us que va ferse dels drets democràtichs. En un sol dia van efectuar-se més de 50 reunions ó meetings, una manifestació política en honor dels màrtirs de Sarrià y dos enterros civils que's veieren extraordinariament concorreguts. Poble que sab fer us dels seus drets, es digne de posehirlos.

Persistix la huelga dels metallúrgichs, fermes en la demanda de las nou horas, y totsells els patróns en no concedirlas. De l' agrupació metallúrgica se'n han separat els lampistas, llauers y demés oficis afins, qu' estan en vias d' arreglo ab els patróns. De moment ha sigut adoptat l' acord de anar á traballar en els establiments que han accedit á la concessió de las nou horas, que son en gran número. La huelga quedará limitada en els que's neguin á concedirlas, sent de creure que prompte's veurán obligats á sucumbir.

Una huelga es com una campanya que's sol resoldre després de una serie d' accions y batallas parcials, y no sempre tota de un cop. Aixís, donchs, cada posició conquistada representa una ventatja positiva pels que la conquistan. Tant es aixís que ls operaris que traballaran en els obradors, tallers y establiments ahont els han sigut concedidas las nou horas, han decidit destinar deu rals del seu salari per auxiliar als seus companys qu' estiguin en vaga foscosa, per no haver pogut conseguir encare las mateixas ventatjas.

Aquest procedir de fraternal solidaritat resulta en nostre concepte mes practich que l'afany de tirar-ho

—Vet aquí l' únic general que á nosaltres ens inspira confiança. Un general que no cobra y fa l' seu fet no mes creuhantse de brassos.

tot á rodar, cedint á impulsos de una irreflexiva intransigència.

Ja era de preveure que l' informalitat de alguns patróns carreteres, faltant á las bases de arreglo que van suscriure, produuiria nous y grans disgustos. Res hi ha pitjor y que irriti tant com l' engany. L' home que's veu burlat, pert la calma y la confiança.

Pel seu propi bé, els patróns carreteres deurián sindicar-se, obligantse á cumplir y á fer cumplir a tothom els compromisos contraits ab els seus traballadors. Pensin que dels pecats de alguns, tots ells poden anarne geperuts.

Els fornells varen lograr sense gran esfors el descans dominical. Està bé que's fassi festa un dia á la setmana, pero qu'ha de ser precisament el diumenge com volen els catòlichs? Si's podia conciliar lo de un dia de descans ab el pa tou del dilluns, estaría content tothom. Escoltin: si un dia las cuyneras fesin lo que's fornells, demanant també l' descans

domical èveritat que no vindria gens de gust tenir que menjar fred cada diumenge? Y si 'ls cómichs l' exigissin també zahont aniria la gent á divertirse precisament els únichs dies en que 'ls traballadors poden anar al teatre?

Aixó vol dir qu' es precís concordar tot lo possibile las conveniencies de cada hú ab las costums de la generalitat.

Y á propòsit dels fornells. En el meeting que van celebrar diumenge, plens d' entusiasme y per respondre de la séva formalitat, un á un van passar per la presidència deixantse marcar la mà ab el selló de la societat. Aixó ha sigut mal visit y fins comentat en termes desfavorables. Y ab rahó, l' home lliure no necessita marcas per honrosas que siguia. Avants se marcava als esclaus y als presidaris. Avuy no's marca més que als bens destinats al escorxador.

PIP BULLANGA

EN LAS DARRERIAS

A Regencia toca á las acaballas, hanventho devorat tot, nació y homes, crèdit y esperansas de regeneració.

L' Espanya de avuy, mutilada y mermada, abatuda als ulls dels propis y desconsiderada als dels estranys, no es ni sombra de lo que té dret á ser en el concert de las nacions civilisadas.

LA CARICATURA AL EXTRANGER

—No olydis lo que ha dit el ministre: «Es precís que el capital traballi y que 'l traball posseheixi.» Si ta mare hagués sapigut això, d' altra manera 'm lluhiria'l pél.

(De *Le Charivari*, de París)

Ha perdut alguna cosa més que les sévases ricas colonias, que això á la fí serà una senzilla amputació de membres que feya molt temps ja no regian bé. Lo pitjor es que la sanch, saturada del virus de la descomposició, continua circulant per les sévases venes, envenenant tot el seu organisme. Y així veiem apareixer en la séva pell tota mena d' eruptions asquerosas.

En l' ordre econòmic està completament arruinada y no pot ja soportar les feixugues cargas que 'ls seus governants li exigeixen pera subvenir, no ja á les públiques necessitats, sino á sos incorretjables desplifarrós.

La vida s' ha Anat encarint de tal manera, que per l' immensa majoria dels espanyols, l' alimentarse malament constitueix avuy un problema de difícil si no de impossible solució. D' aquí l' agravació terrible de la lluya entre 'ls dos factors de la producció, el capital y 'l traball, y aqueixa serie de *huelgas*, qu' exacerbant la desesperació dels més débils, presentan tot el caràcter de les convulsions de la fam. Els governants no's preocupan poch ni molt del present estat de cosas, y contra tan terribles dolencias no coneixen més remeys que l' engarjalament dels malalts més graves, y quan la malaltia pren mal caràcter, els globulillos del sistema Maussier, propinats á dojo pels metges del tricorni.

En l' esfera administrativa, el desgabell, la conaussió y l' llatrocini estan á l' ordre del dia. Las mananyas de unes lleys extremadament intrincadas son las telas que per les sévases fructuosas casseras utilisan els agents de la administració. La credencial es la llicència de cassa, ó millor dit la patent de corso per anar per aquests mons de Deu ó del diomí a esgarrapar tot lo que 's pugui. Tothom prefereix enténndres bonament ab els cassadors á tenir que corre 'ls perills de las resultancies de un expedient. Tothom calcula que val més deixar algunes plomas en les sévases mans, que sortir per obra de un expedient completament plomats. Y no hi ha que dir si ab unes tals costums erigidas en norma de conducta la moral pública y la moral privada s' estarán partint de riure, fins á quedar l' una y l' altra reventadas.

En lo que respecta á la política...

Pero això mereix capitul apart.

Bé pot afirmarse que la regència ha viscut sempre, sense altre fi ni propósito que 'l de sostenerse, apelant per lograrlo á la estratègia y al engany.

Concertada ab dos úniques camarillas de vividors, que s' han Anat passant alternativament el mànech de la paella, ni 'ls uns ni 'ls altres han conegut may els escrúpuls, ni en qüestió de ideas, ni en materia de procediments.

Com de ideas propias no' n poden tenir, dada la mesquindat utilitaria dels seus propòsits, han tingut la poca aprensió de apoderarse de las ajenas, y no pera practicarlas lleialment, sino pera corròmprelas y desacreditarlas.

Las ideas, avitant las esperances dels ciutadans que les senten, son las armes més poderoses de las oposicions. Una bandera es una guia de opinió, que anirà sent tant més forta, quant més acomodats á

les exigencies y necessitats públiques se considerin els lemas que aquella ostenten.

Donchs tots els programes, desde 'ls de la extrema dreta als de l' extrema esquerra, han sigut subrepticiament usurpats pels governants de la regència y plantejats ab manifesta mala fe en un terreno que no era 'l seu propi, ab la sola idea de desacreditarlos y fer valer la séva ineficacia als ulls de las personas poch reflexivas y excessivament impresionables.

Per això, després de aqueix grotesch carnestoltes de la regència, en que han Anat barrejadades en farandola grotesca y marejadora, desde las audacions de la reacció clerical y ultramontana, á las institucions de la democracia torpement disfressadas, s' ha pogut dir que la qüestió política està agotada, y que s' ha perdut completamente la fe en totas las ideas y en totas las solucions de caràcter politich.

De manera que ab l' afany de sostenerse y de medrar, els governants de la regència han acabat fins ab aquellas esperances que alentan la fe dels pobles, y qu' en las crisis graves serveixen de salvadora orientació.

Mientras Fransa, després de la guerra del 70 va trobar desseguida un camí expedit ab l' establecimiento de la República, aquí tothom va á las palpitations, plé de desconfiança, faltat de resolució, carregat de dutes; tothom resulta estar malalt de la inteligencia y de la voluntat.

Pero aquesta obra destructora, aniquiladora, no ha pogut salvar als mateixos que se l' han empresa. Hem arribat al cul del sach de la regència, y al cul del sach se troben las engrunas.

Engrunats, esmicolats apareixen avuy els dos partits del torn pacífich, factors de tantas desventuras. Pujan al poder y sols tenen corda per uns quants mesos. A cada pas que donan deixan trossos y pellings de la séva propia carn. Ja no estan disciplinats ni per xalarxe. La enemistat, la discordia intestina, l' eterna dissidència 'ls aniquila. Els falta tot: terreno pera sostenerse, ambient pera respirar. Han quedat reduits á alguns pilots de porqueria qu' estan reclamant un cop d' escombra.

Y en aquesta situació parlan de concentracions que no podrían produir altres resultats que avivar, ab el contacte mutuo, 'ls fermentos de una descomposició pútrida y asfixiant.

Y en aquest estat el vell Sagasta, l' home de las marrulleres y de las componendas, ha tingut ara últimamente la poca latxa de anar á trucar á la porta dels personajes republicans que més s' han distingit per la templanza de las sévases ideas y per las seves tendencias gubernamentals.

Naturalment, que del primer al últim li han donat la resposta que 's mereixia. No li han dit lo que 's diu als pobres que extenen la séva mà en demanda de un' almoyna: —Deu te fassa bé, germà; —sino: —Véste'l al diable, carcamal!

Y es que si algun dels nostres homes pogués sentir l' estimul de l' ambició y de la concupiscencia—que no creyem nosaltres que 'n hi haja cap,—els bastaria considerar la sort que 'ls ha cabut als possíssims que anys enrera siguieren transfigurats del possibilisme, pera curarse radicalment.

Per embarcarse en un vaixell que fa agua per tot arreu, y ab un patró antropófago, es á dir, capás de devorar als homes de la séva mateixa tripulació, fora necessari haver perdut l' entendiment. Es preferible mil voltas quedarse en terra, mal no 's tingue anar en lloch.

Pero ni aquests estímuls de conveniencia personal son els que poden haver determinat la negativa y l' explícita protesta dels nostres amichs, els ilustrats representants de las tendencias gubernamentals, que forman part de las actuals minorías del Congrés y del Senat.

Es precis que ho sápiguan els homes agotats y fusters de la regència: es necessari que 'l país se 'n fassa càrrec. No 's taca així com així una vida de dignitat, d'austeritat y de consecuència. Eells son y serán sempre una reserva glorirosa, per quan la nació 's decideixi á sortir del seu ensopiment y á empender l' únic camí que ha de salvarla.

P. K.

L' ESTAT

Iá una persona de bona fe li preguntan lo que vol dir Estat, malgrat perteneixi al Estat espanyol, vos respondrà qu' es un poder liurement constituit per tots els elements que componen una societat, pera regular el dret y la vida de la mateixa.

Si hem de tenir en compte lo que succeix a Espanya, l' Estat es senzillament una colla d' homes que monopolisan la vida y la llibertat de tota una nació, regulant el dret dels governants á la conveniencia dels governants, y logrant desde 'l lloch

qu' ocupan una posició social y económica que 's permet satisfacer totas las vanitats y totas las concupiscencies.

En lloch de ser, donchs, l' Estat una abstracció jurídica reguladora de la vida social, ha passat á esser una cosa determinada complertament perturbadora y repugnant. May havia sigut tan gràfica la paraula *home d' Estat* aplicada als politichs de talla. Effectivament, aquí a Espanya 'n hi ha uns quants que no solzament son homes d' Estat, sino que l' Estat es ells, sols fent efectiva la frase vanitosa d' aquell orgulloso rey de Fransa.

Pero l' Estat, ja concebut d' aquesta manera, com a grupo d' homes qu' explota la imbecilitat de una colla de milions, per transformacions successivas y per causa de sos mateixos abusos ha passat á la veada á ésser un explotat.

No hi havia prou camp dintre del Estat-grupo pera totas las ambicions, y 's crearen organismes dintre del Estat, ahont enquistirí al tothom que no capigüés á la menjadora. Y els homes d' Estat ó del Estat comensaren á repartir privilegis y monopolis que, si no eran diners, representaven la manera de ferne, y comensaren alguns á menjar ab totas dades barras.

Tastaren molts, gracies á aquest estat de cosas, las ventajitas d' enriquirse y ferse una posició á la sombra de la política, pero sense corre 'ls perills inherents als alts llochs politichs, y formaren núcleos pòderosos qu' arribaren á fer presoner al mateix Estat que 'ls havia donat vida.

Fins ahir no s' havien tret la careta aquests poderosos organismes, pero avuy ja desvergonyidament s' engallan devant del Estat, y quan un ministro com l' Urzáiz se recorda que darrera de tots ells hi ha un poble que traballa sense profit moral ni material á causa de las trabas que 'l lligan, y vol afluixaràshi una mica encara que siga en detriment dels usurers del Banc d' Espanya, aquest se revolta y amenassa cínicament al Estat y al poble.

Era vergonyós viure sota el fuet de uns quants que, sense mérits propis y gracies tan sols á la cobardia ajena, agabellavan la vida, la llibertat y els interessos de tota una nació; pero es encara cent vegades més botxornós que nostra vida y nostra lluita libertat depenguin dels números y els cálculs que fan quatre poderosas empresas atentas no més al logro d' escandalosos beneficis.

Y encara fa més fàstich veure al poble barallantse estúpidament pel xave, mentres deixa que se li robi cínicament el duro y lo que val alguna cosa més que 'ls quartos: la llibertat.

JEPH DE JESPUS

MORTS QUE VIUHEN

(A LA MEMORIA DE 'N PI Y MARGALL.)

Jo no he sabut mai—ni pretenc saberlo—després de la mort ont va ni per ont l' home-nultat, l' Humanitat-zero, tant són inconscients com passa pel mon, tants cors sense foch, tants caps sense lastre, al etzar nascuts y morts al etzar, que erusan el mon sens deixarhi rastre y el deixan igual que 'l varen trobar.

No ho sé! Lo que crech es, que aquells sers nobles, que portan á dins el mes sagrat foch, els grans redemptors, els pastors dels pobles, aquells, al morir, no van pas enllach.

Enllach, no ho dubteu! Al revés dels altres, se quedan al mon en cos y esperit.

Y en Pi es un d' aquests. Es aquí, ab nosaltres; ha mort, potser sí, pero no ha partit.

Es aquí! Jo veig el seu front d' atleta, plé de magestat, sublim, colossal;

éno sentiu com jo sa veu de profeta?

éno veieu son bras signant l' ideal?

Dintre vostres cors, ab febril delicia

no sentiu quelcom que 'ls fa batre fort,

que us diu «Llibertat» que us crida «Justicia

que us mostra el vinent sobre un passat mort?

Donchs aquesta veu que 'ns remou las fibras,

es sa veu vibrant, son els llabis seus

que 'ns cridan: lluyeu, si voleu ser llibres!

forju el demà si voleu ser deus!

APELES MESTRES

Janyer 1902.

s admirable l' sentit previsor del govern de la República francesa presidit per l' ilustre Waldeck-Rousseau.

Ultimament ha sotmès á la Càmaras un projecte regularitzant l' exercici de las *huelgas*, de tal manera que sense coartar el dret dels treballadors, els posa en condicions pràcticas.

Han passat més de cinch mesos, desde que una pobral desolada mare de Figueras, reclama que se li retorne á la seva filla, nena de 14 anys, que sense 'l seu permís va ser portada á un convent de aquella ciutat y des d'allí á un altre de Girona, tant bon punt van comensar las reclamacions de la interesa.

A pesar de haver acudit als tribunals en deguda forma denunciант un fet que presenta tots els caràcters de un verdader delict, aquesta es l' hora que no ha pogut lograr la devolució de la nena ni 'l casticth dels culpables.

¿Cóm se explica que la Justicia històrica guardi aquests miraments ó gasti tanta mandra?

La mare es una pobra viuda desvalguda.

¿Qué succeirà si tinguis oli que untar las rodas encalladas?

Pensinho bé.

¿Ho han pensat?

Justament: endavinat!

Es inútil que 'ls monàrquichs que 's tenen per avants acudin als republicans en demanda de ajuda.

¿De qué 's tracta al cap-de-vall? ¿De salvar la monarquia? No es feyna dels republicans.

¿Es que 's tracta de salvar á la nació? Llavoras serà precis avans que tot desembrasar el camí de tots els obstacles que 'l han fet caure; y en aquest sentit el primer que ha de desapareixer es la monarquia.

Convénçinse, donchs, els monàrquichs, festejadors dels republicans, que pera salvar á la nació fan tot lo contrari de lo que deurián fer.

A Fransa està en estudi una llei destinada á acabar ab els abusos de que solen ser víctimas els infe-

La caricatura al extranger
AL TRANSVAAL

—Aquest es l' últim boer? L' últim?... Que 'l fusellin.

Bueno: ja que no 'n queda cap, vaig à telegrafiarlo a Lòndres.

—Y ara que la guerra està acabada, ens entornarem á Inglaterra.

—Dimontri!... N' entero un... y me'n surten tres.

lisos que tenen la desgracia de veure's embolicats en algun plet. Sabut es, que pels enredos de uns y altres, les costas judicials acaben per absorbir la quantitat que 's litiga y de vegadas ni ab aquesta n'hi ha prou per satisferlas.

Donchs, segons el projecte á que aludim, las costas de tot litigi no podrán excedir mai de un tant per cent de la cantitat litigiosa: ab un vint ó un vintícinch per cent haurán de contentar-se 'ls curials de totas las categorías, repartint's ho á prorrata, un cop terminada la qüestió.

* * *

Las ventatges de aquest sistema son immensas. Y una de les més importants serà la brevetat en la tramitació dels judicis.

Res de termes dilatoris, tortuositats ni requisits inútils.

Havent de cobrar poch, els curials enlllestirán de pressa.

Y vamos á veure per què aquí á Espanya, ahont tanta afició tenim á copiar tot lo que passa al extranger, no premem nota desd' ara de una reforma tan important y tan práctica y que tendeix á fer menos aburrida l' acció de la justicia?

Els fabricants de paper han format una associació al sol y únic objecte de apujar el gènero. Qui va á pagar la festa es la prempsa, y en especial els periódics populars, de tendencias liberals y democràtiques que son els que alcansen una tirada més considerable.

Qui sab si en la resolució dels fabricants de paper hi ha influit el concell quan en la intervenció directa de certs magnats de la crosta de abaix, que voldrían veure á la prempsa popular per portas, completament aniquilada!

No podent véncren en lluita noble y franca, miran de encarir el paper qu' es la primera materia de la seva difusió.

Y 'ls uns per odi, y 'ls altres per afany de lucro, contantse entre ells al Sr. Merino, gendre de 'n Sagasta, s' han conjurat contra lo que més temen avui, ó sigui contra 'l poder de la prempsa, cada dia més considerable. Pero si es aixís prompte han de veure aquests *paperaires* que van completament equivocats.

Ens diu un veí de Sant Martí de Provensals: «Els veïns que tenim la desgracia de habitar prop del magatzém de les mentides estém ben divertits, puig resulta que á la festa qu' es quan al traballador li es dable dormir una mica més que 'ls días de feyna, no pot ferlo, á causa de un concert de campanas que comensa á dos quarts de cinc del matí y no acaba fins que aburrit un té de tocá 'l dos per no sentir tan soroll de metall. ¡No podran posarse despertadors els que tenen ganas de anarhi y aixís no molestaran als que tenen gust de dormir!»

La conferència dominical que 's celebrarà demà diumenge á la Escola Moderna, Bailén, 70, 1.ª, correrà á càrrec de D. Joaquim Boquerón y versarà sobre 'l tema: «Algunas propiedades de los líquidos.» —A les onze en punt. Entrada lliure.

La setmana pròxima publicarem el número extraordinari, corresponent al mes de febrer... ó sigui al mes commemoratiu de la República, del any 1873. Text variat y dibujos deguts á les primeres firmes.

CAPELLADES, 28 de janer

Uns quants amics dels avenç han organitzat una cooperativa que per les trassas donarà molts bons resultats, y no donarà sino que ja ho donat no poche disgustos als establiments avessats á robjar en el preu y la mesura. No duptom que trobaran la deguda recompensa 'ls esforços dels seus organitzadors.

POBLA DE LA GRANADILLA, 22 de janer
Sentissin quinas bestiasses diu un merlot que refila desde 'l cubell! Figúrinse que declara que 's riu de tots els esforços que fan els homes pera destruir la filoxera y defer les trombas marinas y las pedregades, exclamant:—Las pedregades y la filoxera son coses de Deu, y tots el canons y altres medis que puguin inventar els homes, res poden pera desfer l' obra de la divinitat. De manera que, segons ell, Deu es l' autor de totes las malalties. No en va l' concebeixen á la seva imatge y sembla.

TARRAGONA, 23 de janer

La setmana anterior en una de les placas anunciadòries del Passeig de 'n Pi y Margall hi faltava una lletra y ara ja n' hi faltan quatre, llegintshi únicament: ...EO DE ... I Y MARGALL. Els autors de això son uns quants aprenents de capellà mal educts. Si al comensar l' aprenentatge ja fan aquestes coses, calculin lo que farán quan siguin *fadrins majors!*

REUS, 28 de janer

El 24 del corrent se representà ab gran èxit el drama *Electra*, y succeí que 'l Sr. Planas, mestre de música y de l' escolanía, per haverse encarregat del coro interior que se sent en l' últim acte, signé objecte per part del clero de una coacció, amenassantlo ab destituirlo de director de l' escolanía si continuava prestant els seu serveys á la companyia del teatre. Per aquest motiu 'l senyor Planas hagué de manifestar al empresari lo que li estava passant, y de acord al ell quedà nombrat un altre mestre. Els que aixís procedeixen contra un professor honradíssim y que sab esmerar-se en el cumpliment dels seus devers, son ben dignes de les odis que desperten ab las seves imposicions abusivas y ab las seves indecorosas intransigències.

SAMPEDÓ, 29 de janer

Estében ben guarnits ab la tafya clerical que hem deixat que s' apoderen del municipi. Teníam un arcaide que no deixava fer balls, alegant que 'l rector no ho volfà y ara 'n tenim un altra que quan se li va á demanar permís pera ferne, respon que ho preguntarà al rector. L' ajuntament se compón de una colla de inservibles: hi ha un sòrt, un aldrà que no hi papa, un que no sab de lletra y tres uladors del Sagrat Cor.—Ara s' diu que 's farán tancar els cafès á las nou del vespre, exceptió feta del Centre Catòlic, de manera que als que no vulguin anar á dormir d' hora no 'ls quedará altre remey que anar á ensumar el manteu reaccionari.—Això passa en una població que sempre havrà sigut liberal, en càstic de haver deixat adormir els sentiments que tant la distingian.

LLANSÀ, 28 de janer

Comensan ja á estar cansades unas quantas noyes de carrossà una imatge, nomenada Mare de Deu dels Marcats. Algunes beatas les van ensarronar, dihentelas 'hi que si's comprometan á portar durant un any, la tal imatge en totas las professòns que's fessin pels carrers de la vila

Obertura de las «corts»

—Tireu, tireu sense por,
que abundi 'l ranxo, mestressa;

que aquests, per' estar contents,
necessitan molta teca.

era segur que totas trobaran xicot pera casarse. Figurine-se quina afició la portarán! Pero s' acabat el temps reglamentari y las pobres noyes continuen fadrinas com antes, haventse promogut no pocas renyinas entre elles y las beatas que abusant de la seva fatlera casadora, van engatusarlas.

UN REY QUE RABIA

s el popular—entre les artistas de Paris—Eduard VII d' Inglaterra. Rabia, y ab rahé que li sobra. Va pujar al trono fa mes d' un any, y à horas d' ara encare no está coronat. Cert que *interinament* cobra, lo mateix que si fos rey de debò; pero no es ben trist, per un jove de xeixanta dos anys, palparse de tant en tant el cap y trobarse ab que la regia corona no cenyexi el seu front august?

Prou els seus flemàtics súbdits cridan al seu pas *Rule Britannia!* y entonan respetuosament el *God save the King*.

—Podeu anar cantant!—murmura ab fonda lancolla 'l successor de Carlos I, aquell monarca que tan palpablement va demostrar un dia que també s'elegits del Senyor poden quedarse sense cap.—Podeu cridar ¡Visca 'l rey!... ¡Un rey que, despès de dotze mesos de serne, encare no porta corona!

—Per què no 'n porta? ¿Es potser perque no 'n té? ¿Es perque la té no li ve á la mida?

No, seymors: es pura y simplemente perque sa magestat britànica, á pesar de ser rey, ben bé del cert encare no sab d' ahont ho es.

La llista dels seus dominis y posesions es tan extensa com perfectament detallada. Don Eduard es rey d' Inglaterra, d' Escòcia y d' Irlanda; emperador de la India, protector del Canadà, senyor de setcentas vintítres illes de l' Oceania, amo de Malta, de Gibraltar, de Jamayca, de la Guyana y de Xipre; ocupador del Egipte, soberà de l' Australia, duenyu del Cap...

Pero al arribar al Orange y al Transvaal, sa maestat s' encalla y pregunta:

—¿Qué soch aquí?
—Rey—li diu en Charberlain.

—Rey—repeteix en Salisbury.

—Rey—corejan el *Times* y 'l *Standard* y 'l *Day-News*.

Y apena acaban de dirlo, arriba un *parte* del general Kitchener participant al *rey* del Transvaal, á través de mil circunloquis, que 'ls boers li han donat un' altra pallissa y que si la metrópoli no s' apresa a enviar al Sud d' Àfrica set ó vuit batallons de refresh, allò se'n va á can Pistrans á marxes dobles.

—¿Qué us sembla?—pregunta llavors l' ex-elegant monarca.—¡Puch decorosamente titularme rey d' un païs ahont dia per altre 'm clavan una tunda?

Vels'hí aquí perque Eduard VII no s' ha atrevit encare á posarla la corona al cap. Tem, y ab fundat motiu, qu' en el solemne instant en que 'l herald de la cort participés al mon que sa magestat entra á ser, entre altres coses, rey del Transvaal, la gent se li plantarà á riure, sobre tot si dongués la casualitat, que no fora gens difícil, de rebre's en aquell moment un nou telegrama del estomacat Kitchener manifes tant que 'ls boers han tornat a sacudirli la badana.

La situació, de totes maneres, s' ha arribat á fer insostenible. El bon Eduard, proclamat rey el dia 22 de janer del any passat, comprén que l' acte de la coronació no pot retrassar-se mes, y que l' Europa, l' Amèrica, fins l' Àfrica estan ja mirant's el bults estupefactes y preguntantse continuament ab mal disimulada commiseració:

—¿Qué fa aquest home que no 's corona? ¿Qué es-

pera?... ¿Si al cap-de-vall resultarà que no té roba negra per aquest acte?

L' altre dia el monarca va cridar al primer ministre.

—Marqués, això no pot continuar. Necesito coronarme com mes aviat millor.

—Els preparatius están ultimantse—va respondreli en Salisbury.—Totas las nacions extranjeras están avisades, y á jutjar per las notícies que tenim, l' acte resultarà brillantíssim.

—Pero, bé; ¿qué diré que soch, respecte del Transvaal?

—La campanya continua: las tropas, hábilment dirigidas pel valeros...

—Basta!—va dir el rey, interrompentlo.—Ja es-tich tip de valentias y habilitats. Sense posar fi á questa ditzosa guerra, jo no 'm puch cenyir la corona, y com es absolutament indispensable que á la major brevetat me la cenyexi... suposo que ja 'm comprén.

—Vol dir fer la pau?... Pero ¿com?

—No ho sé; això no es cosa meva. Entenguis ab en Krüger, y veji si ho arreglan.

Aquest es l' origen, la verdadera explicació de las negociacions secretament entauladas entre 'l vell patriarca del Transvaal y 'l primer ministre d' Inglaterra.

Menos l' *independencia*, paraula contra la qual se subleva l' orgull britànic, el gabinet de Londres els ofereix als boers tot, tot absolutament. La libertat, l' autonomia, un govern particular, un ministeri exclusivament seu, drets civils, drets polìtics, parlament, milícia... lo que 'ls donguï la gana, mentre s' avinguin á reconeixre á la fas del mon que Eduard séptim, rey d' Inglaterra y emperador de la India, es també rey del Transvaal y del Orange.

Confesseu que us hem vensut—diuhen els inglesos al venerable Krüger—poseu una petita firma en un document que acredita la nostra soberanía sobre las dugas repùblicas sud-africanas, y no 'n parlem mes. La pau, cadascú á casa seva, visca 'l Transvaal, visca 'l Orange, visca Eduard VII soberà d' aquesta territori, y aquí no ha passat res.

La proposició es temptadora, però al mateix temps es *inglesa*, y 'l vell ciutadà de Pretoria sab lo perillós que sempre ha sigut el fer á semblant gent la mes petita concessió. Se 's dona un dit, y se 'n prenen un bras, la cama, tota la persona.

Per xo l' astut Krüger, quiet en el seu retiro d' Utrecht, lluny de dars'hí pressa, medita calmosament, pensant el pro y 'l contra de la jugada.

Y entre tant el pobre Eduard, rey de mitj mon, pero al fi rey sense corona, rabia que rabiarás, rabia que rabiarás...

FANTASTICH

DE PORTA EN PORTA

LAS TRAPACERÍAS DEL AVI

—Diuhen que hi perdut la forsa,
y que per fe anà endavant
el carro del ministeri
no tinch punys ni autoritat.
Diuhen que 'l que convindrà
es un govern nacional
robust, de base ben ampla,
hont s' hi donguessa las mans
els avuy membres dispersos
de la rassa liberal.
Bueno! Per mi que no 's perdi:
no vull que 's pugui dir may
que jo hi sigut un obstacle
per aquesta obra de pau.
Convé que 'ns unim? Unímos.
Es precs buscar companys?
Aniré de porta en porta
el seu concurs demandant.

Truca á casa en Canalejas.
—Vosté qu' es jove, y té cap
y sab un grapat de coses
de bastanta utilitat,

—¿Com es que no ve ab nosaltres?
—Ab quinhas condicions?

—Ah!

Jo, president, ni cal dirlo:
en Moret, encarregat
de Gobernació...

—Perdoni,
per ficarme en un sarau
necessito un' altra música:
la que m' ha cantat no 'm va.

—Dimontri! ¿Que ho diu de serio?
—Ab la major serietat.

—(Un que no vol ajudarme.
Tiré un xich mes avall).

Truca á can López Dominguez.
—Salve, ilustre general.

Sabent com sé, 'l talentarro
que Nostre Senyor li ha dat
y 'l caudal de patriotisme
que ha recullit ab els anys,

venia per preguntarli
si 's dignarà formar part
d' un govern de base amplissima.

—A Guerra ¿qu' hi entrará?

—En Weyler: no hi ha manera
de ferli deixá anà 'l tall.

—Pues... que li aprofiti forsa.

—Pero, general...

—Mandar.
—(Un altre que també 's nega.
Aném un xich mes avall).

Truca á can López Dominguez.

—Felissas. Ja deu pensar
per qué vinch. Vosté es dels homes
que valen, y 'm sab molt mal
que no ocipi en la política
el puesto que s' ha guanyat.

Vull formar un gran ministeri
de verdaders liberals,
sense repará en matissos,
y conto ab vosté.

—¿Quins hi ha
apuntats, ara com ara?

—Jo, com ja pot suposar;
en Moret, en Canalejas...

—¡Ah! Ab mi donchs no hi conti pas

—¿No?... ¡Malo! (Ja ho suposava.

Probé un xich mes avall).

Truca á casa 'l d' Antequera.

del gran carro del Estat...—
(Qu' es cabalment lo que l' home
tractava de demostrar).

C. GUMÀ

EL SOLDAT Y L' HOME HUMANITAT

Eixí l' home de la ciutat à trench d' alba de un dia seré y s' assegú en una pedra que partia dos camps en el revolt de un camí.

Y s' escaygú à passar per allí un soldat cubert de pols y rendit de cansament.

—¿A qui defensas?—li preguntá l' home.

—A Deu y al rey—respongué l' soldat.

—Deu està en tu y tú en Deu—afegi l' mestre.—Tú ets rey de tú mateix. D' aquí en avant defensa al home.

Si demà veixessas a ton germà en poder de lladres, de segur no deixarias sossegar l' espasa.

La desenvainariás y t' llansarias sobre d' ells, sens pensar en que pogués corre perill la teva vida.

Donchs tots els homes son germans teus, y tots pateixen violència zòmí es que continues encare posada la mà en la guarda de l' empunyadura?

No atenguis a la llei escrita en les ordénances, sino a la escrita en la teva conciència.

No donguis importància a la materia, sino a l' ànima.

La mort es la transfiguració de la vida; ton esperit es etern y viu eternament en l' home.

Al morir per ton germà mors per tú: per tú llenys la teva sanch quan la llenys pels que han de ser.

Pera l' cos hi ha generacions; mes no pera l' esperit.

—Ningú, senyor pateix més violències que jo—respongué l' soldat.—Ahónt son els que han d' emanciparme?

—Senyor has dit?—replicá l' home—tú ets ton senyor y ton Deu: qualsevol que s' anomeni senyor teu es ton tirà.

L' home no pot ser may més que l' home, perque l' anima un mateix esperit, y l' esperit es Deu, y per l' esperit som homes.

Estàs en lo cert, jove soldat: ningú pateix més violències que tú. Extén el rey sobre l' seu cap son ceptre, el coronel son bastó, el capitá la seva espasa: fins el cabó extén sobre tú la seva vara.

Y pesa sobre tú una llei de sanch: una paraula, un gesto, una mirada, t' conduxeixen al patibul.

Mes tú disposas d' armes, tú y quants sufreixen sota l' mateix jou.

—Cóm es que les esgrimeixes contra un poble desarmat y no las giras contra l's teus butxins?

Sona un crit y homes mal armats se llansen al carri, desafiant á exèrcits y reys. Tú estàs armat y t' assustas de la teva sombra.

El poble t' extén sempre la mà; ¿per qué la rebutxas?

Tres tiranías doblegan lo front dels homes. Totas tres s' apoyan en las tevas armes... retiralas y... cauran y' s' faran runa.

Y jo t' restituixiré després à la llar de ta família, allà al teu poble, de ahont ja no t' arrancaran may més, ni tampoch als teus fills, ni als fills dels teus fills.

Y si vius seràs emancipat, y ho seràs si mors.

Callà llavors l' home y l' soldat seguïs sa via.
¡Pobre soldat!

F. PÍ Y MARGALL

o's dona encare per convensut de que ha fet a tots; fa un esfors suprèm per contreure las pantorrillas y tenir-se dret; reuneix als poches amics qu' encare li quedan y l's espeta l' gran discurs del siegle.

Un discurs plé de il·lusions més ó menos enganyoses, carregat d' espressions més ó menos misticigas... pero lo suficient per evitar que la colla acabi de desbandar-seli.

Perque això es lo que tenen els cacichis de rassa: ab saliva tot ho curan. Quan tothom, l' opinió pública, els comicis, el Jurat els esqueixa la grua, agafan els bossins, els enganxan ab saliva oratoria y s' fan la il·lusió de que podrán tornar à enlayrarla bufin els vents que bufin.

Oh y aquesta vegada, que per consolar al Hereu Pantorriiles dels desprecis del poble barceloní enemic del caciquisme, diuen que l' de la daga tan bon punt pugui formar poder, té pensat conferir-li una cartera!

Perque n' Silvela avuy vol donar una satisfacció á las aspiracions descentralizadoras del poble català... igual que l' altra vegada.

Pero aixis com llavoras va escullir à n' en Durán y Bas, ara ha fixat la vista sobre en Planas y Ca-sals.

Desgraciadament no tots els propòsits son realisables.

Els homes se gastan y las dagas també.
Y quan s' ha gastat una daga, no queda més que la vaina.

Ara qu' en Pidal ha dimitit la plassa d' embajador prop del Vaticà, hi ha qui demana que se l' cridi á comptes per la conducta que ha seguit, entornint á grat cienç las negociacions que se li confaren, ab objecte de arribar á una soluciò en la qüestió religiosa.

Dissapte que vé, dia 8 * NÚMERO EXTRAORDINARI DE

LA CAMPANA DE GRACIA

PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA ESPANYOLA

Destinat á conmemorar l' aniversari
del 11 DE FEBRER

Notas d' actualitat * 8 páginas * 10 céntims * Ilustració esplèndida

Un avestrús del Jardi zoològich de Atenes va llançar sobre l' rey de Grecia, ab tanta furia que si no cuytan á tréureli de las potas, allí mateix el des-trossa.

Veritat que un avestrús aixís no es tan avestrús com sembla?

Fins ara que s' acosta l' Carnaval, Sr. Sagasta, creuim á mi, no fassí l' ximple.

Per més que vulgi disressar-se de Waldeck-Rousseau, no ho conseguirà. En primer lloc el vestit li vindrà sempre una mica massa gran.

Y en segon terme per ben emmotllada que sigui la caretta, no enganyarà à ningú.

No veu, infelís, que per més cuidado ab que se la posi se li veurà l' tupé?

Els regidors republicans de València han votat un impost sobre ¿qué dirian?

Sobre las campanas de las iglesias.

Ab aquest motiu LA CAMPANA DE GRACIA l' hi dedica un repic de felicitació.

Aquella expedició del Sultà del Marroc comença da dos mesos enrera y que havia de produir la llibertat dels dos cautius espanyols, encara dura... L' exèrcit imperial deu anar á pas de formiga, ó bé l's moros que tenen els cautius en el seu poder deuen estar molt amagats y ningú l's troba.

L' altre dia deya un telegrama:

—Las tropas imperiales han arribat á Guassan.
¡A Guassan!... ¡Ay quina quassal!

Si algun dia vaig á missa,
sempre 'n surto fret y trist.
—Ab tants llatinorums—pensó—
qué redimontri haurán dit?

*
Al portal del Banch d' Espanya
me puse á considerar
que al mon las gangas sols duran
hasta... que s' han acabat.

Uns quants companys discutíam
sobre si hi ha ó no hi ha ànima,
y un botó d' un de la colla
va dir: Pido la palabra.

L. WAT

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Cap-de-vila.

2. ANAGRAMA.—Colla-Lloca.

3. TRENC-GLÒRCAS.—Apel·les Mestres.

4. TERS DE SÍLABES.—TA RI MA

RI TE TA

MA TA RÓ

5. GEROGLÍFIC.—Per casacar els sastres.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: Un Frenólech, Musclús, Julio B. Herráex, Un taper de Calonge, J. Massaguér Sala, Inspirant à Frégo, Sobre l's Rius, Un peix fregit, El coix Canell de Blanes, Angelot de la terra, Tenyidor de Sotanas, Pistrachs Llambrochs, Dos que n' fan un, Ll. P. B., Un barbó que afaita molt bé, Un escolanet de F. J. T. y un papiolech.

Caballers: Un frenólech, Musclús, D. Ferrer, F. J. Aragaz. Un taper de Calonge, Inspirant à Frégo, Bianchi. Un peix fregit, P. Virgili, J. Massaguér Sala, Fusté y còmic, J. Felip, J. Samaruga, Lo rampiné de 'n Patron, Tenyidor de sotanas, E. Gerubern, Ch. Cabezota, Paulito Giralt, Un amich de la Lluïesta y Un papiolech: Inseribles.

Caballers: Felipe Barata, Juanito, Antoni Feliu, A. Ribas, Ll. Marieta Brañol: Tot ó part.

Caballer: Pistrachs Llambrochs: ¿Qué diu ara? Perque negar que m' astimas... Asurrada, no!—A. Carrascà: Passo á mans del interessat la seva reclamació. Els cantars sense estar à l' altura dels anteriors, estan bé.—Pere Clotet: La forma poètica li vé una mica gran.—Joan Torrent y M.: Cada dia n' haurofam de fer de rectificacions d' aquestas. Ademés, no té importància.—Recal: Els seu dibuixos no careixen d' intenció; però tampoch careixen de faltes imperdonables.—Cardinetas: ¿Es qu' ara muda, ó es que no sab cantar?—Sabi en Petit: Tot el drama es com l' escena que n' ha enviat? Bé, home... Vosté serà una barreja de competitor de 'n Capella y de 'n Pev Ordeix...—Ramon Arias: Aquesta mena de brot, Taboada pur, ne es de casa y ja la riure á molt poca gent.—B. B.: El seu dibuixet es manso y incorrecte.—Antoni Massana: Aquests petards literaris que acaben un indispensabilem parlant de la sogra son indigne de una persona que s' precibi de sensata. Els epígramas son de Lluís XVI.—P. del C.: Per Deu, aquest sonet es incorrecte! Los assonancies dels tercets no passan.—S. A. y C.: Merri Mussi.—José Ballester (Cuba): Gracias pel cuidado. Ens alegraríam que tornin aviat y ab forsa pesos.—Noy de Garreta: Las cosas de ca la Ciutat no s' poden tractar en vers.—Lluís D.: Lo que n' ha fet mes gracia es la nota que ha posat al peu del epígrama.

Es dir que lo de m' alma la camisa y m' abixa 's calotets ha d' anar en lletra bastardilla... ¡Ah pillet!—E. Argilaga: Podrà ser, algun dels quatre.—J. Alamatí: Ho sentim, pero las carnavalescas son molt fluyixas.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

L' ÚLTIMA MANIOBRA DE D. PRAXEDES

El Banch s' aixeca de potas,
mes l' Urzaiz té bona mà:
si la llansa no s' doblega,
¿qué passarà?

La nota del dia

El Banch s' aixeca de potas,
mes l' Urzaiz té bona mà:
si la llansa no s' doblega,
¿qué passarà?